A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2024. december 5.*

„Előzetes döntéshozatal – Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – Európai fizetési meghagyásos eljárás – 1896/2006/EK rendelet – Végrehajthatónak nyilvánított európai fizetési meghagyás – Polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és a bíróságon kívüli iratok kézbesítése – 1393/2007/EK rendelet – Az érvényes kézbesítés végrehajtás során észlelt hiánya – A kötelezett számára az európai fizetési meghagyás hatályon kívül helyezésének kérelmezését lehetővé tévő jogorvoslatot előíró nemzeti szabályozás – Jogi következmények – Az eljáró bíró európai fizetési meghagyás érvénytelenségének megállapítására vonatkozó kötelezettsége”

A C-389/23. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Amtsgericht Wedding (berlin-weddingi helyi bíróság, Németország) a Bírósághoz 2023. június 27-én érkezett, 2023. május 19-i határozatával terjesztett elő

a **Bulgarfrukt – Fruchthandels GmbH**

és

az **Oranzherii Gimel II EOOD**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: F. Biltgen, az első tanács elnöke, a második tanács elnökeként eljárva (előadó), M. L. Arastey Sahún, az ötödik tanács elnöke, és J. Passer bíró,

főtanácsnok: M. Campos Sánchez-Bordona,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Bulgarfrukt – Fruchthandels GmbH képviseletében W. Kreuzer és F. Sturm Rechtsanwälte,

* Az eljárás nyelve: német.

– az Oranzherii Gimel II EOOD képviseletében W. Hoffmann Rechtsanwalt,

– az Európai Bizottság képviseletében S. Noë és J. Vondung, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozásáról szóló, 2006. december 12-i 1896/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2006. L 399., 1. o.; helyesbítés: HL 2016. L 33., 39. o.), valamint a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről (iratkézbesítés), és az 1348/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. november 13-i 1393/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2007. L 324., 79. o.) értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a németországi székhelyű Bulgarfrukt – Fruchthandels GmbH korlátolt felelősségű társaság és a bulgáriai székhelyű Oranzherii Gimel II EOOD (a továbbiakban: Oranzherii) egyszemélyes korlátolt felelősségű társaság között egy európai fizetési meghagyás végrehajtása tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

Az 1896/2006 rendelet

3 Az 1896/2006 rendelet (9), (10), (24) és (26) preambulumbekezdése értelmében:

„(9) E rendelet célja egy európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozása révén a nem vitatott pénzkövetelésekre vonatkozó határokon átnyúló jogviták egyszerűsítése, felgyorsítása és azok költségeinek csökkentése, valamint az európai fizetési meghagyások tagállamok közötti szabad áramlásának lehetővé tétele olyan minimumszabályok megállapítása révén, amelyek betartása szükségtelenné tesz bármely, az elismerést és végrehajtást megelőző köztes eljárást a végrehajtás szerinti tagállamban.

(10) Az e rendelet által megállapított eljárás kiegészítő és szabadon választható eszközként áll a jogosult rendelkezésére, akinek továbbra is jogában áll a nemzeti jogban előírt eljárást igénybe venni. Ennek megfelelően ez a rendelet nem lép a nem vitatott követelések behajtására szolgáló, nemzeti jog szerint létező mechanizmusok helyébe, és nem is hangolja azokat össze.

[…]

(24) A határidőn belül benyújtott ellentmondás megszünteti az európai fizetési meghagyásos eljárást, és az ügy automatikusan átalakul polgári peres eljárássá, kivéve, ha a jogosult kifejezetten kérte erre az esetre az eljárás megszüntetését. A polgári peres eljárás fogalmát nem feltétlenül a nemzeti jog szerint kell értelmezni.

[…]

(26) A 25. cikk szerinti eljárási illeték nem foglalhatja magában például az ügyvédek tiszteletdíját vagy az iratok nem bíróság általi kézbesítésének költségét.”

4 E rendelet 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) E rendelet célja:

a) a nem vitatott pénzkövetelésekre vonatkozó határokon átnyúló jogviták egyszerűsítése, felgyorsítása és azok költségeinek csökkentése egy európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozása révén;

és

b) az európai fizetési meghagyások tagállamok közötti szabad áramlásának lehetővé tétele olyan minimumszabályok megállapítása révén, amelyek betartása szükségtelenné tesz bármely, az elismerést és végrehajtást megelőző köztes eljárást a végrehajtás szerinti tagállamban.

(2) E rendelet nem akadályozza a jogosultat abban, hogy a 4. cikk értelmében vett követelést valamely tagállam vagy a Közösség joga szerint rendelkezésre álló más eljárás útján érvényesítsen.”

5 Az említett rendeletnek „Az európai fizetési meghagyás kibocsátása” című 12. cikkének (3) és (5) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(3) Az európai fizetési meghagyásban a kötelezettet tájékoztatni kell a választási lehetőségéről, amely szerint:

a) megfizetheti a meghagyásban megjelölt összeget a jogosultnak;

vagy

b) az európai fizetési meghagyás kötelezett részére történő kézbesítésétől számított 30 napon belül a származási bíróságnak megküldött nyilatkozatban ellentmondással élhet.

[…]

(5) A bíróság gondoskodik a meghagyásnak a kötelezett részére történő kézbesítéséről a nemzeti joggal összhangban, a 13., 14. és 15. cikkben megállapított minimumszabályoknak megfelelő módon.”

6 Ugyanezen rendeletnek a „Kézbesítés a kötelezett általi átvétel igazolásával” című 13. cikke értelmében:

„Az európai fizetési meghagyás a kézbesítés helye szerinti állam nemzeti jogával összhangban a következő módokon kézbesíthető a kötelezettnek:

a) személyes kézbesítés, az átvételnek a kötelezett által aláírt, az átvétel időpontját is tartalmazó átvételi elismervénnyel történő igazolásával;

b) személyes kézbesítés, a kézbesítést végző illetékes személy által aláírt irat igazolásával, amely tartalmazza, hogy a kötelezett átvette az iratot vagy bármely jogos indok nélkül visszautasította annak átvételét, valamint tartalmazza a kézbesítés időpontját;

c) postai kézbesítés, az átvételnek a kötelezett által aláírt és visszaküldött, az átvétel időpontját is tartalmazó átvételi elismervénnyel történő igazolásával;

d) elektronikus eszköz – mint például fax vagy e-mail – útján történő kézbesítés, az átvételnek a kötelezett által aláírt és visszaküldött, az átvétel időpontját is tartalmazó átvételi elismervénnyel történő igazolásával.”

7 Az 1896/2006 rendeletnek a „Kézbesítés a kötelezett általi átvétel igazolása nélkül” című 14. cikke kimondja:

„(1) Az európai fizetési meghagyás – a kézbesítés helye szerinti állam nemzeti jogával összhangban – a következő módokon is kézbesíthető a kötelezettnek:

a) személyes kézbesítés útján a kötelezett személyes címére, a kötelezettel egy háztartásban élő vagy ott alkalmazott személyeknek;

b) amennyiben a kötelezett önálló vállalkozó vagy jogi személy, személyes kézbesítés útján a kötelezett üzlethelyiségeiben a kötelezett által alkalmazott személyeknek;

c) a meghagyás elhelyezése útján a kötelezett postaládájában;

d) a meghagyás letétbe helyezése útján valamely postahivatalban vagy a hatáskörrel rendelkező hatóságoknál, és a kötelezett postaládájában a letétbe helyezésről szóló írásos értesítés elhelyezésével, feltéve, hogy az írásos értesítés egyértelműen feltünteti, hogy az irat jellegét tekintve bírósági iratnak minősül, valamint hogy az értesítés joghatás tekintetében kézbesítésnek minősül, és megkezdődik a határidők számítása;

e) postai kézbesítés útján igazolás nélkül a (3) bekezdés értelmében, amennyiben a kötelezett címe a származási tagállamban van;

f) elektronikus úton, a kézbesítésről szóló automatikus visszaigazolással, feltéve, hogy a kötelezett előzetesen kifejezetten elfogadta a kézbesítés ezen módját.

(2) E rendelet alkalmazásában az (1) bekezdés szerinti kézbesítés nem elfogadható, amennyiben a kötelezett címe teljes bizonyossággal nem ismert.

(3) Az (1) bekezdés a), b), c) és d) pontja szerinti kézbesítést a következőkkel kell igazolni:

a) a kézbesítést végző illetékes személy által aláírt irat, amely tartalmazza:
   i. a kézbesítés módját;

   és
   ii. a kézbesítés időpontját;

   és
   iii. amennyiben a meghagyást a kötelezettől eltérő személynek kézbesítették, ezen személy nevét és a kötelezettel való kapcsolatát;

   vagy

b) az (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti kézbesítés esetén azon személy által aláírt átvételi elismervény, akinek a meghagyást kézbesítették.”

8 E rendeletnek a „Kézbesítés a kötelezett képviselőjének” című 15. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A meghagyás 13. vagy 14. cikk szerinti kézbesítése foganatosítható a kötelezett képviselőjének is.”

9 Az említett rendeletnek „Az európai fizetési meghagyással szembeni ellentmondás” című 16. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A kötelezett az európai fizetési meghagyással együtt kézhez kapott, a VI. mellékletben található »F« formanyomtatvány felhasználásával a származási bíróságnál ellentmondást nyújthat be az európai fizetési meghagyással szemben.

(2) A ellentmondást a meghagyás kötelezettnek történő kézbesítése időpontjától számított 30 napon belül kell megküldeni.

[…]”

10 Ugyanezen rendelet „Végrehajthatóság” című 18. cikke értelmében:

„(1) Amennyiben a 16. cikk (2) bekezdésében megállapított határidőn belül – megfelelő időt engedve az ellentmondás beérkezéséhez – nem nyújtottak be ellentmondást a származási bírósághoz, a származási bíróság a VII. mellékletben található »G« formanyomtatvány felhasználásával haladéktalanul végrehajthatónak nyilvánítja az európai fizetési meghagyást. A bíróságnak ellenőriznie kell a kézbesítés időpontját.

(2) Az (1) bekezdés sérelme nélkül, a végrehajthatóság alaki követelményeire a származási tagállam jogát kell alkalmazni.

(3) A bíróság megküldi a jogosultnak a végrehajtható európai fizetési meghagyást.”

11 Az 1896/2006 rendelet „A nemzeti eljárásjoggal való kapcsolat” című 26. cikke kimondja:

„Minden olyan eljárási kérdésben, amelyről ez a rendelet kifejezetten nem rendelkezik, a nemzeti jogot kell alkalmazni.”

12 E rendelet 27. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ez a rendelet nem érinti a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről szóló, 2000. május 29-i 1348/2000/EK tanácsi rendelet [(HL 2000. L 160., 37. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 1. kötet, 227. o.)] alkalmazását.”

Az 1393/2007 rendelet

13 Az 1393/2007 rendelet 1. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Ezt a rendeletet polgári és kereskedelmi ügyekben kell alkalmazni, amennyiben bírósági és bíróságon kívüli iratokat kell továbbítani az egyik tagállamból a másikba az utóbbiban történő kézbesítés céljából. E rendelet nem terjed ki különösen az adó-, vám- vagy közigazgatási ügyekre, illetve a közhatalom gyakorlásával összefüggő cselekményekért és mulasztásokért (»*acta iure imperii*«) fennálló állami felelősségre.”

14 E rendeletnek „Az iratok kézbesítése” című 7. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„Az átvevő intézmény kézbesíti vagy kézbesítteti az iratot, éspedig vagy az átvevő tagállam jogának megfelelően, vagy az áttevő intézmény által kért különös módon, amennyiben ez a mód az átvevő tagállam jogával összeegyeztethető.”

15 Az említett rendeletnek „Az irat átvételének megtagadása” című 8. cikke értelmében:

„(1) Az átvevő intézmény a II. mellékletben található formanyomtatvány felhasználásával tájékoztatja a címzettet arról, hogy megtagadhatja a kézbesítendő irat átvételét a kézbesítés alkalmával, illetve az iratnak a kézbesítéstől számított egy héten belül az átvevő intézmény számára történő visszaküldésével, ha az nem a következő nyelvek egyikén került megszövegezésre, és nem mellékeltek hozzá fordítást ezen nyelvek egyikén:

a) olyan nyelv, amelyet a címzett megért; vagy

b) az átvevő tagállam hivatalos nyelve vagy, amennyiben annak a tagállamnak több hivatalos nyelve is van, a kézbesítés helyének hivatalos nyelve vagy hivatalos nyelveinek egyike.

(2) Amennyiben az átvevő intézményt arról tájékoztatják, hogy a címzett az (1) bekezdésnek megfelelően megtagadja az irat átvételét, a 10. cikkben előírt igazolással azonnal tájékoztatja az áttevő intézményt, valamint visszaküldi a kérelmet és a fordítást igénylő iratokat.

(3) Ha a címzett az (1) bekezdés alapján megtagadta az irat átvételét, az iratkézbesítés orvosolható az (1) bekezdésben meghatározott valamely nyelven készült fordítással ellátott irat kézbesítésével a címzett részére e rendelet rendelkezéseinek megfelelően. Ebben az esetben az irat kézbesítésének időpontja az a nap, amikor a fordítással ellátott iratot az átvevő tagállam jogának megfelelően kézbesítik. Ha azonban valamely tagállam joga szerint az iratot meghatározott időtartamon belül kell kézbesíteni, akkor a kérelmező tekintetében az eredeti irat kézbesítésének a 9. cikk (2) bekezdése szerint meghatározott időpontját kell figyelembe venni.

[…]”

A német jog

16 A Zivilprozessordnung (polgári perrendtartás, a továbbiakban: ZPO) „Jogorvoslat az európai fizetési meghagyás kézbesítésének elmaradása vagy szabálytalan kézbesítése esetén” című 1092a. §-ának szövege a következő:

„(1) A kötelezett kérheti az európai fizetési meghagyás érvénytelenségének megállapítását, ha részére az európai fizetési meghagyást

1. nem kézbesítették, vagy

2. nem az [1896/2006] rendelet 13–15. cikkében foglalt követelményeknek megfelelő módon kézbesítették.

A kérelmet azon időponttól számított egy hónapon belül kell benyújtani, amikor a kötelezett tudomást szerzett vagy tudomást szerezhetett volna az európai fizetési meghagyás kibocsátásáról vagy a kézbesítés hiányáról. Ha a bíróság az első mondatban megállapított okok valamelyike alapján helyt ad a kérelemnek, az európai fizetési meghagyást érvénytelennek kell nyilvánítani.

(2) Ha a bíróság az (1) bekezdés első mondata szerinti kérelem benyújtásakor már végrehajthatónak nyilvánította az európai fizetési meghagyást az [1896/2006] rendelet 18. cikke alapján, és helyt ad a kérelemnek, elfogadhatatlannak nyilvánítja a fizetési meghagyás végrehajtását. Az (1) bekezdés harmadik mondata megfelelően alkalmazandó.

(3) A bíróság végzés formájában hoz határozatot. A végzéssel szemben nincs helye jogorvoslatnak. Az 1092. § (2)–(4) bekezdése megfelelően alkalmazandó.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

17 A Bulgarfrukt kérelmére az Amtsgericht Wedding (berlin-weddingi helyi bíróság, Németország), amely a kérdést előterjesztő bíróság, 2019. január 4-én európai fizetési meghagyást bocsátott ki az Oranzheriivel szemben.

18 A bolgár átvevő intézmény igazolta, hogy e meghagyás kézbesítése az 1393/2007 rendelet értelmében 2019. július 26-án megtörtént. Ez az igazolás azonban nem jelöli meg pontosan a kézbesítés módját, csupán annyit tartalmaz bolgár nyelven, hogy „[a]z érintett személy elhagyta a címet, és [jelenlegi] címe nem szerepel a nyilvántartásban. A határozatok […] jogszerűen kézbesítettnek tekintendők”.

19 A kérdést előterjesztő bíróság – érvényes kézbesítést feltételezve – 2020. április 24-én az 1896/2006 rendelet 18. cikkének (1) bekezdése alapján végrehajthatónak nyilvánította az említett fizetési meghagyást.

20 2021. március 1-jei faxában az Oranzherii ellentmondással élt ugyanezen európai fizetési meghagyással szemben, arra hivatkozva, hogy arról első alkalommal 2021. február 24-én, a végrehajtási intézkedésekkel összefüggésben szerzett tudomást.

21 A kérdést előterjesztő bíróság tájékoztatta e társaságot a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségekről, és ezt követően utóbbi 2021. március 25-i beadványában jogorvoslati kérelmet nyújtott be a ZPO 1092a. §-a alapján.

22 Az európai fizetési meghagyással szemben biztosított, ZPO 1092a. §-a szerinti e jogorvoslati lehetőséget illetően a kérdést előterjesztő bíróságnak először is kétségei vannak azzal kapcsolatban, hogy ez az 1092a. § összeegyeztethető-e az uniós joggal.

23 A német szabályozás ugyanis azáltal, hogy az eljáró bíróság az alapján köteles a nem vagy nem érvényesen kézbesített európai fizetési meghagyás érvénytelenségét megállapítani, szigorúbb a 2014. szeptember 4-i eco cosmetics és Raiffeisenbank St. Georgen ítéletből (C-119/13 és C-120/13, EU:C:2014:2144) eredő elveknél, amely ítélet szerint egy ilyen helyzetnek az ilyen európai fizetési meghagyás végrehajthatóvá nyilvánításának érvénytelenségét kell eredményeznie.

24 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság először is úgy véli, hogy a ZPO 1092a. §-ának (1) bekezdése sérti az 1896/2006 rendelet 16. és 17. cikkének rendelkezéseit, mivel idő előtti jogorvoslati lehetőséget biztosít úgy, hogy az európai fizetési meghagyással szembeni ellentmondás benyújtására nyitva álló határidő még meg sem kezdődött.

25 Másodszor, ha a kötelezett véletlenül tudomást szerez a vele szemben kibocsátott európai fizetési meghagyásról, és a ZPO 1092a. §-a alapján jogorvoslati kérelmet nyújt be, az eljáró bíróságnak meg kell szüntetnie az érintett európai fizetési meghagyásos eljárást, ahelyett hogy elrendelné az 1896/2006 rendelet 16. és 17. cikkében foglalt jogkövetkezményeket kiváltó ismételt kézbesítést.

26 Harmadszor, a ZPO 1092a. §-a szerinti jogorvoslat meggátolhatja e rendelet hatékony érvényesülését, amely a belső piac megfelelő működését kívánja biztosítani a polgári eljárások megfelelő lefolytatását gátló akadályok megszüntetése révén, mivel a kötelezett esetleg előnyösebbnek véli, ha nem az európai fizetési meghagyásos eljárást veszi igénybe, tekintettel arra a kockázatra, hogy a ZPO 1092a. §-ára alapított jogorvoslati kérelem a javára kibocsátott európai fizetési meghagyás akadályát képezheti.

27 Negyedszer, a 2017. március 2-i Henderson ítéletből (C-354/15, EU:C:2017:157) eredő elvnek, miszerint az 1393/2007 rendeletben előírt formanyomtatvány továbbításának elmaradása nem vonja maga után az érintett kézbesítés egészének érvénytelenségét, hanem az ilyen mulasztást az eljáró bíróságnak kell utólagosan orvosolnia, az 1896/2006 rendelet által létrehozott európai fizetési meghagyásos eljárás keretében is érvényesülnie kell (2018. szeptember 6-i Catlin Europe ítélet, C-21/17, EU:C:2018:675).

28 Végül ötödször emellett szól az is, hogy a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről (iratkézbesítés) szóló, 2020. november 25-i (EU) 2020/1784 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2020. L 405., 40. o.; helyesbítések: HL 2023. L 188., 61. o.; HL L, 2023/90049; HL L, 2024/90073) 12. cikkének (5) és (6) bekezdése már tartalmaz a kézbesítést érintő szabálytalanságok orvoslásának lehetőségére vonatkozó rendelkezéseket, anélkül hogy e szabálytalanságok e kézbesítés egészének érvénytelenségét vonnák maguk után.

29 A kérdést előterjesztő bíróságban továbbá azzal kapcsolatban is kérdés merül fel, hogy ha az eljáró bíróság helyt ad a ZPO 1092a. §-a alapján benyújtott jogorvoslati kérelemnek, annak ellenére, hogy az európai fizetési meghagyást már végrehajthatónak nyilvánította, akkor ezen 1092a. § értelmében az e fizetési meghagyás alapján történő végrehajtást is elfogadhatatlannak kell

nyilvánítania, aminek következménye e végrehajtás tartós megakadályozása lenne, míg a csupán az európai fizetési meghagyás végrehajthatónak nyilvánítását érintő érvénytelenség esetén elképzelhető, hogy az érvényes ismételt kézbesítést követően ez utóbbi európai fizetési meghagyás végrehajthatóvá válik.

30 E bíróság végül arra keresi a választ, hogy a kötelezett már azt megelőzően is élhet-e érvényesen ellentmondással egy meglévő fizetési meghagyással szemben, hogy azt részére érvényesen kézbesítették volna, tekintettel arra, hogy a Bíróság a 2014. szeptember 4-i eco cosmetics és Raiffeisenbank St. Georgen ítélet (C-119/13 és C-120/13, EU:C:2014:2144) 49. pontjában kimondta, hogy az 1896/2006 rendelet 16. és 17. cikke szerinti, ellentmondásra irányuló eljárás ilyen körülmények között nem alkalmazható.

31 Ezenkívül az említett bíróság hozzáteszi, hogy ha az e rendeletben foglalt minimumszabályoknak megfelelő ismételt kézbesítésre kellene sort keríteni, akkor ebben az esetben tájékoztatná a kötelezettet, hogy elővigyázatosságból célszerű új ellentmondást benyújtania. Márpedig az, hogy képes-e a kötelezett hatékonyan védekezni az európai fizetési meghagyással szemben, nem függhet egy olyan esetleges tényezőtől, mint a bíróság jóindulata.

32 E körülmények között az Amtsgericht Wedding (berlin-weddingi helyi bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni [az 1393/2007] rendeletet, valamint az [1896/2006] rendeletet, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint a bíróságnak jogorvoslat keretében meg kell állapítania az európai fizetési meghagyás érvénytelenségét, ha azt nem vagy nem érvényesen kézbesítették a kötelezettnek?

2) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: Úgy kell-e értelmezni az említett rendeleteket, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint elfogadhatatlannak kell nyilvánítani az európai fizetési meghagyás végrehajtását, ha a fizetési meghagyást nem vagy nem érvényesen kézbesítették a kötelezettnek?

3) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: Úgy kell-e értelmezni az 1896/2006 rendeletet, hogy az a kötelezett, aki tudomással bír az európai fizetési meghagyás kibocsátásáról, de azt még nem vagy nem érvényesen kézbesítették részére, még nem élhet érvényesen ellentmondással a fizetési meghagyással szemben?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

33 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az 1896/2006 rendelet rendelkezéseit az 1393/2007 rendelet rendelkezéseivel összefüggésben úgy kell-e értelmezni, hogy e rendelkezésekkel ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében ha az európai fizetési meghagyást nem kézbesítették a kötelezettnek, vagy a kézbesítésre az 1896/2006 rendelet 13–15. cikkében foglalt minimumszabályok megsértésével került sor, akkor az e meghagyással szembeni jogorvoslat tárgyában eljáró bíróság köteles megállapítani a meghagyás érvénytelenségét.

34 Elsőként meg kell állapítani, hogy az 1896/2006 rendelet (9) preambulumbekezdése és 1. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint a rendelet célja a nem vitatott pénzkövetelésekre vonatkozó határokon átnyúló jogviták egyszerűsítése, felgyorsítása és azok költségeinek csökkentése egy európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozása révén (2022. szeptember 15-i Uniqa Versicherungen ítélet, C-18/21, EU:C:2022:682, 20. pont).

35 Ezen egyszerűsített és egységes eljárás nem kontradiktórius jellegű. A kötelezett ugyanis csak abban a pillanatban szerez tudomást az európai fizetési meghagyás kibocsátásáról, amikor azt részére kézbesítették, és csak ekkor tájékoztatják arról, amint az az 1896/2006 rendelet 12. cikkének (3) bekezdéséből kitűnik, hogy vagy megfizetheti a meghagyásban megjelölt összeget a jogosultnak, vagy a származási bíróságnál ellentmondással élhet (lásd ebben az értelemben: 2022. szeptember 15-i Uniqa Versicherungen ítélet, C-18/21, EU:C:2022:682, 21. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

36 Az ellentmondás benyújtásának e lehetősége – biztosítva a kötelezett számára az európai fizetési meghagyás kibocsátását követően a követelés vitatását – ellensúlyozza azt a tényt, hogy az 1896/2006 rendelet által létrehozott rendszer nem írja elő az említett kötelezett részvételét az európai fizetési meghagyásos eljárásban (2015. október 22-i Thomas Cook Belgium ítélet, C-245/14, EU:C:2015:715, 28. pont; 2022. szeptember 15-i Uniqa Versicherungen ítélet, C-18/21, EU:C:2022:682, 24. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

37 Ezen ellentmondásnak az a hatása, hogy megszünteti az európai fizetési meghagyásos eljárást, és az ügy automatikusan rendes peres eljárássá alakul, legyen az a kis értékű követelések európai eljárásának bevezetéséről szóló, 2007. július 11-i 861/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2007. L 199., 1. o.; helyesbítés: HL 2015. L 141., 118. o.) szerinti kis értékű követelések európai eljárása vagy bármely más megfelelő tagállami polgári peres eljárás, kivéve, ha a jogosult ellentmondás esetére kifejezetten kérte az eljárás megszüntetését (lásd ebben az értelemben: 2013. június 13-i Goldbet Sportwetten ítélet, C-144/12, EU:C:2013:393, 31. pont; 2022. szeptember 15-i Uniqa Versicherungen ítélet, C-18/21, EU:C:2022:682, 23. pont).

38 Másodsorban emlékeztetni kell arra, hogy minden, az 1896/2006 rendelet szerinti európai fizetési meghagyást oly módon kell kézbesíteni, amely megfelel az e rendelet 13–15. cikkében foglalt minimumszabályoknak. E minimumszabályok be nem tartása esetén sérül az említett rendelet által elérni kívánt különböző célok – a gyorsaság és a hatékonyság, illetve a védelemhez való jog tiszteletben tartása – közötti egyensúly (lásd ebben az értelemben: 2014. szeptember 4-i eco cosmetics és Raiffeisenbank St. Georgen ítélet, C-119/13 és C-120/13, EU:C:2014:2144, 37. pont).

39 Ezzel összefüggésben a Bíróság megállapította, hogy amennyiben a fizetési meghagyást nem az említett minimumszabályoknak megfelelő módon kézbesítik, akkor az ellentmondásra vonatkozóan megállapított határidő sem kezdődik meg, és ezért megkérdőjeleződik azoknak az – akár már meg is indított – eljárásoknak az érvényessége, amelyek e határidő lejártától függenek, többek között az 1896/2006 rendelet 18. cikke szerinti végrehajthatónak nyilvánításé is (lásd ebben az értelemben: 2014. szeptember 4-i eco cosmetics és Raiffeisenbank St. Georgen ítélet, C-119/13 és C-120/13, EU:C:2014:2144, 43. pont).

40 Harmadsorban, az 1896/2006 rendeletnek a (9) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett 1. cikke (1) bekezdésének b) pontjából kitűnik, hogy e rendelet megfelel az európai fizetési meghagyások tagállamok közötti szabad áramlásának lehetővé tételét célzó „minimumszabályoknak”. Az említett rendelet ugyanis a behajtást szolgáló egységes intézményt hoz létre, amely az Európai Unió egész területén egyenlő lehetőségeket biztosít a hitelezők és

adósok számára, miközben azt is tartalmazza, hogy minden olyan eljárási kérdésben, amelyről ez a rendelet kifejezetten nem rendelkezik, a tagállamok eljárásjogát kell alkalmazni (lásd ebben az értelemben: 2013. június 13-i Goldbet Sportwetten ítélet, C-144/12, EU:C:2013:393, 28. pont; 2022. szeptember 15-i Uniqa Versicherungen ítélet, C-18/21, EU:C:2022:682, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

41 Mivel az 1896/2006 rendelet nem rendelkezik azokról az esetleges jogorvoslati lehetőségekről, amelyek abban az esetben illetnék meg a kötelezettet, amikor csak az európai fizetési meghagyás végrehajthatónak nyilvánítása után bizonyosodik be, hogy a fizetési meghagyást nem kézbesítették, vagy a kézbesítésre nem az e rendelet 13–15. cikkében megállapított minimumszabályoknak megfelelő módon került sor, ezekre az eljárásjogi kérdésekre az említett rendelet 26. cikke alapján a nemzeti jogot kell alkalmazni (lásd ebben az értelemben: 2014. szeptember 4-i eco cosmetics és Raiffeisenbank St. Georgen ítélet, C-119/13 és C-120/13, EU:C:2014:2144, 46. és 47. pont).

42 Negyedsorban, ami az európai fizetési meghagyásnak a kézbesítésével kapcsolatos, 1896/2006 rendeletben nem szabályozott kérdéseket illeti, a Bíróság ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy azokat adott esetben az 1393/2007 rendelet alapján kell eldönteni, mivel az 1896/2006 rendelet 27. cikke úgy rendelkezik, hogy az nem érinti az 1348/2000 rendelet alkalmazását, és mivel ez utóbbi rendeletet az 1393/2007 rendelet hatályon kívül helyezte, és annak helyébe lépett, azzal, hogy 25. cikkének (2) bekezdése rögzíti, hogy az 1348/2000 rendeletre való hivatkozásokat az 1393/2007 rendeletre vonatkozónak kell tekinteni (lásd ebben az értelemben: 2018. szeptember 6-i Catlin Europe ítélet, C-21/17, EU:C:2018:675, 39. és 40. pont).

43 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az 1393/2007 rendelet – a 8. cikkének (1) bekezdésében – rendelkezik arról, hogy a kézbesítendő irat címzettje megtagadhatja az irat átvételét azzal az indokkal, hogy a szóban forgó irat nem olyan nyelven van megszövegezve, vagy ahhoz nem mellékeltek olyan nyelven készült fordítást, amelyet ő feltehetően megért (2017. március 2-i Henderson ítélet, C-354/15, EU:C:2017:157, 49. pont).

44 Nemcsak arra kell ügyelni ugyanis, hogy az irat címzettje valóban megkapja a szóban forgó iratot, hanem arra is, hogy ténylegesen és teljes mértékben megismerhesse és megérthesse az ellene külföldön indított kereset értelmét és hatályát, oly módon, hogy az áttevő tagállamban hatékonyan elő tudja készíteni a védekezését és érvényesíteni tudja a jogait (2018. szeptember 6-i Catlin Europe ítélet, C-21/17, EU:C:2018:675, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

45 Márpedig ahhoz, hogy az 1393/2007 rendelet 8. cikke (1) bekezdésében szereplő megtagadáshoz való jog hatékonyan kifejthesse a hatásait, arra van szükség, hogy ezen irat címzettjét megfelelő módon tájékoztassák e jog meglétéről az e rendelet II. mellékletében szereplő formanyomtatvány útján (lásd ebben az értelemben: 2017. március 2-i Henderson ítélet, C-354/15, EU:C:2017:157, 53. és 54. pont).

46 A Bíróság ebből azt a következtetést vonta le, hogy a kézbesítésért felelős intézmény minden körülmények között és mérlegelési mozgástér nélkül köteles tájékoztatni az irat címzettjét az irat átvételének megtagadásához való jogáról e formanyomtatvány e célból való rendszeresített használata útján (lásd ebben az értelemben: 2018. szeptember 6-i Catlin Europe ítélet, C-21/17, EU:C:2018:675, 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

47 Ha az iratot anélkül kézbesítik a címzettnek, hogy e formanyomtatványt az irathoz csatolnák, ezt a mulasztást az átvevő intézménynek orvosolnia kell, haladéktalanul tájékoztatva e címzettet az említett irat átvételének megtagadásához való jogáról, továbbítva számára ugyanezt a formanyomtatványt (lásd ebben az értelemben: 2018. szeptember 6-i Catlin Europe ítélet, C-21/17, EU:C:2018:675, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

48 A Bíróság megállapította, hogy az 1393/2007 rendelet II. mellékletében szereplő formanyomtatvány csatolásának az elmulasztása nem vonhatja maga után sem a kézbesítendő irat, sem a kézbesítési eljárás érvénytelenségét, hiszen az ilyen jogkövetkezmény összeegyeztethetetlen lenne e rendelet azon célkitűzésével, hogy a polgári és kereskedelmi ügyekben a tagállamok között az iratok továbbításának közvetlen, gyors és hatékony továbbítási módjáról rendelkezzen (2018. szeptember 6-i Catlin Europe ítélet, C-21/17, EU:C:2018:675, 49. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

49 Ennélfogva valamely nemzeti szabályozás az 1393/2007 rendelet megsértése nélkül nem rendelkezhet úgy, hogy e formanyomtatvány csatolásának elmulasztása érvénytelenséget von maga után (lásd ebben az értelemben: 2017. március 2-i Henderson ítélet, C-354/15, EU:C:2017:157, 62. pont).

50 A kérdést előterjesztő bíróság számára ezen előzetes megfontolások szem előtt tartásával kell választ adni.

51 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság megállapításaiból kitűnik, hogy az átvevő intézmény általi kézbesítés nyilvánvalóan nem felel meg az 1896/2006 rendelet 13–15. cikkében foglalt minimumszabályoknak, mivel az alapeljárás kötelezettje csak a szóban forgó európai fizetési meghagyás végrehajtásakor szerzett tudomást e meghagyás létezéséről.

52 E tekintetben a jelen ítélet 39. és 41. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatból kitűnik egyrészt, hogy az ilyen európai fizetési meghagyás végrehajthatónak nyilvánítását érvénytelennek kell tekinteni, másrészt pedig, hogy a nemzeti jog szabályozza a kötelezett rendelkezésére álló esetleges jogorvoslati lehetőségeket arra az esetre, ha csupán a végrehajtás megállapítását követően derül ki, hogy e meghagyást nem kézbesítették, vagy a kézbesítésre nem az 1896/2006 rendelet 13–15. cikkében megállapított minimumszabályoknak megfelelően került sor.

53 A jelen ügyben a német jog a ZPO 1092a. §-ában rendelkezik ilyen jogorvoslati lehetőségről, amelynek keretében az eljáró bíróság köteles megállapítani az ilyen európai fizetési meghagyás érvénytelenségét.

54 Márpedig, ha az európai fizetési meghagyást nem kézbesítették a kötelezettnek, vagy a kézbesítésre nem az 1896/2006 rendelet 13–15. cikkében megállapított minimumszabályoknak megfelelő módon került sor, akkor a kötelezett nem kapja meg a szükséges formanyomtatványokat, nevezetesen a az érintett európai fizetési meghagyást tartalmazó, illetve a meghagyással szembeni ellentmondás benyújtásához való jogáról tájékoztató formanyomtatványt, és így nem részesül szabályos tájékoztatásban a vele szemben kibocsátott európai fizetési meghagyás létezéséről és jogalapjáról (lásd ebben az értelemben: 2014. szeptember 4-i eco cosmetics és Raiffeisenbank St. Georgen ítélet, C-119/13 és C-120/13, EU:C:2014:2144, 41. pont).

55 Ebből következik, hogy az európai fizetési meghagyás kézbesítésének hiányát vagy az 1896/2006 rendelet 13–15. cikkében megállapított minimumszabályok be nem tartását meg kell különböztetni attól az esettől, amikor a kézbesítendő irat címzettjével az 1393/2007 rendelet II. mellékletében szereplő formanyomtatványt mulasztják el közölni, amely e címzettet arról a jogáról tájékoztatja, hogy megtagadhatja ezen irat átvételét abban az esetben, ha az nem olyan nyelven van megszövegezve, illetve nem mellékeltek hozzá olyan nyelven készült fordítást, amelyet feltehetően megért.

56 Noha a jelen ítélet 47. és 48. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatnak megfelelően e formanyomtatvány elmaradását az átvevő intézménynek haladéktalanul orvosolnia kell, és az nem vonhat maga után érvénytelenséget, ellenkező esetben veszélybe kerülne az 1393/2007 rendelet által elérni kívánt cél, meg kell állapítani, hogy ez az ítélkezési gyakorlat nem alkalmazható abban az esetben, ha a nemzeti bíróság olyan európai fizetési meghagyás érvénytelenségét állapítja meg, amelyet nem kézbesítettek, vagy amelynek kézbesítésére az 1896/2006 rendelet 13–15. cikkében foglalt minimumszabályok megsértésével került sor, mivel az érvénytelenség ilyen megállapítása összhangban van ez utóbbi rendelet célkitűzéseivel.

57 Ha ugyanis az európai fizetési meghagyás alapjául szolgáló követelés vitatott, ami nyilvánvalóan így van, ha a kötelezett a szabálytalanul kézbesített európai fizetési meghagyás végrehajtása ellen jogorvoslati kérelmet nyújt be, akkor már nem alkalmazható az 1896/2006 rendeletben szabályozott különös eljárás, mivel, amint az e rendelet 1. cikke (1) bekezdésének a) pontjából kitűnik, az ebben kitűzött – egyszerűsítéssel, gyorsasággal és költségcsökkentéssel kapcsolatos – célok csupán a nem vitatott követelések tekintetében relevánsak (lásd ebben az értelemben: 2014. szeptember 4-i eco cosmetics és Raiffeisenbank St. Georgen ítélet, C-119/13 és C-120/13, EU:C:2014:2144, 39. pont; 2013. június 13-i Goldbet Sportwetten ítélet, C-144/12, EU:C:2013:393, 42. pont).

58 Ebben az összefüggésben nincs jelentősége annak, hogy a kötelezett véletlenül vagy az érintett fizetési meghagyás végrehajtása során tudomást szerez-e arról, hogy egy szabálytalanul kézbesített európai fizetési meghagyás alapján eljárás van folyamatban, mint ahogy annak sem, hogy a kötelezett mely időpontban vitatja az e meghagyás tárgyát képező követelést, mivel – amint az a jelen ítélet 39. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatból kitűnik – e jogorvoslati kérelemre szükségképpen azelőtt kerül sor, hogy az ellentmondás benyújtására az 1896/2006 rendelet 16. cikkének (2) bekezdésében megállapított határidő megkezdődne.

59 Egyébiránt az 1896/2006 rendelet által elérni kívánt célok, azaz egyfelől a gyorsasággal és hatékonysággal, másfelől a védelemhez való jog tiszteletben tartásával kapcsolatos célok összeegyeztetése lehetővé teszi azt a megállapítást, hogy a kérelmezőnek kell viselnie azokat az estleges kockázatokat, amelyek a kézbesítés elmaradásához, vagy az e rendelet 13–15. cikkében foglalt minimumszabályoknak nem megfelelő kézbesítéshez fűződnek.

60 Ugyanis, amint az az 1896/2006 rendelet 1. cikkének (2) bekezdéséből kitűnik, amelynek értelmében az európai fizetési meghagyásos eljárás „nem akadályozza a jogosultat abban, hogy a […] követelést valamely tagállam vagy a közösség joga szerint rendelkezésre álló más eljárás útján érvényesítse”, az európai fizetési meghagyás fakultatív eljárás, amely nem helyettesíti az egyéb meglévő eljárásokat.

61 Ezenkívül főszabály szerint az 1896/2006 rendelet egyetlen rendelkezésével sem ellentétes az, hogy az európai fizetési meghagyás iránti kérelem elutasítása esetén az érintett hitelező adott esetben új európai fizetési meghagyásos eljárás keretében érvényesítse követelését.

62 A fenti megfontolásokra tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1896/2006 rendelet rendelkezéseit az 1393/2007 rendelet rendelkezéseivel összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezésekkel nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében ha az európai fizetési meghagyást nem kézbesítették a kötelezettnek, vagy a kézbesítésre az 1896/2006 rendelet 13–15. cikkében foglalt minimumszabályok megsértésével került sor, akkor az e meghagyással szembeni jogorvoslat tárgyában eljáró bíróság köteles megállapítani a meghagyás érvénytelenségét.

A második és a harmadik kérdésről

63 Az első kérdésre adott válaszra tekintettel a második és harmadik kérdésre nem szükséges válaszolni.

A költségekről

64 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

Az európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozásáról szóló, 2006. december 12-i 1896/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet rendelkezéseit a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről szóló, 2007. november 13-i 1393/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet rendelkezéseivel összefüggésben

a következőképpen kell értelmezni:

e rendelkezésekkel nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében ha az európai fizetési meghagyást nem kézbesítették a kötelezettnek, vagy a kézbesítésre az 1896/2006 rendelet 13–15. cikkében foglalt minimumszabályok megsértésével került sor, akkor az e meghagyással szembeni jogorvoslat tárgyában eljáró bíróság köteles megállapítani a meghagyás érvénytelenségét.

Aláírások